

ҚҰРМЕТКЕ БӨЛЕНДІ

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевтың «Әділетті мемлекет. Біртұтас ұлт. Берекелі қоғам» атты Қазақстан халқына Жолдауын насихаттау мақсатында аналар мерекесіне орай Астана қаласында республикалық шара өткен болатын. Байқау жеңімпазы атанған жерлесіміз Мағрипа Наурызбаева «Аяулы ана» орденімен және бірінші дәрежелі дипломмен марапатталды.

Ұзақ жылдар бойы әлеуметтік көмек көрсету бөлімінде еңбек етіп, ерекше балалардың тәрбиесіне айрықша үлес қосқан Мағрипа Ахмедиярқызы жалғызбасты қарттардың да жанынан табыла білді. Қариялардың үйін жинап, азық-түлігін алып, дәрі-дәрмегін жеткізіп, дәрігердің қабылдауына апарып келетін. Жұмысы уақытқа емес, қарамағындағы қариялардың хал-жағдайына тәуелді болды. Олардан түн жарымда қоңырау түссе жетіп баратын еді. Одан бөлек, далаға шығарып, таза ауда серуендетуге де уақыт табатын.

Иә, әлеуметтік қызметкер болу оңай емес. Асқан төзім мен сабыр керек. Бұл салаға келген қызметкердің адамгершілігі мол болуы шарт. Осындай ізгі қасиеттерге ие Мағрипа Ахмедиярқызы бүгінде құрметті еңбек демалысында. Десе де, қоғамдық жұмыстардан қалыспай, қаланың дамуына үлес қосуда. Ана бір жылдары «Үздік әлеуметтік қызметкер» атанған еді. Жүрегі мейірімге толы, көңілі кіршіксіз таза апамыздың бұл жолғы марапаты еңбек адамына деген үлкен құрметтің белгісі болып табылады.

Мейрамгүл САЯЖАН.

ОРТАҚ ПАРЫЗ

Сыбайлас жемқорлықпен күресу бүгінгі күні өзекті мәселе болып отыр. Үлкен әлеуметтік қасірет саяси даму тұрғысынан бір-біріне ұқсамайтын әлемдегі барлық елдердің қай-қайсысын да қатты алаңдататыны анық.

Бұл мәселеге тереңірек үңілетін болсақ, сыбайлас жемқорлық ел болашағына, ұлттық қауіпсіздікке үлкен зиянын тигізеді. Яғни, осы келеңсіз құбылыспен күресу барша халықтың алдында тұрған ортақ мәселе.

Сыбайлас жемқорлық әлеуметтік-экономикалық даму, нарықтық экономиканы құру, инвестициялар тарту процесін баяулататын және демократиялық мемлекеттің саяси және қоғамдық институттарына кері әсер ететін, елдің даму болашағына зор қауіп төндіретін құбылыс. Ол заман ағысымен бірге өсіп-өркендеп, мол қаражат және қоғамдық бәсекеlestік пайда болған жерлерге тамырын жайып, бүгінгі күнге дейін жойылмай отырған кеселдің бірі.

Сыбайлас жемқорлықпен күресті әрбір адам өзінен бастауы тиіс. Ол үшін кез келген адам санасында күрес мәдениеті қалыптасуы керек. Бұл – адамның саналы және адамгершілікпен қарсы тұру қабілеті. Әр азамат қандай қызмет саласында отырса да «Мен еліме не беремін? Осы қоғамның, мемлекеттің дамуы үшін қандай үлес қосамын?» деген сауалдарға жауап іздеп, жұмысына, айналасына әділ қарап, адал жұмыс істегенде ғана осы кеселді толық жеңе аламыз.

Біздің қоғамда сыбайлас жемқорлыққа жол жоқ. Қоғамның барлық күш-жігерін біріктіріп, осы дертті тоқтатудың амалдарын қолдану арқылы ғана бұл құбылысқа қарсы тұруға болады. Бұл кеселдің тереңнен құлаш жаймауына үлес қосу және тосқауыл болу – ортақ парыз.

Айгүл ТӨЛЕНДИНА,
қала әкімінің орынбасары.

Шарайна

Газет 1990 жылғы 4 маусымнан шығады

Жұма, 15 наурыз 2024 жыл

№10 (2609)

*Ұлыс оң болсын,
ақ мол болсын!*

Қыс көрпесін серпіп, күнжүзді шуағымен келген наурыз айы жаңа қуат сеуіп, тіршілікке тыныс берері айқын. Кісінің жас шағындай жайрандаған мезгілде жер масаты көйлегін жамылып, ағаштар гүлін тағынады. Жаратушының шеберлігі әр тұстан көрініп, көңілде шаттық пен ерке наз ойнайды. Самарқанның көк тасы еріп, сайын даланы қуанышты әуезге ораған ұлыс

күні қай жүрекке шоқ тастамасын, қай сезім пернесін дөп баспасын? Күн мен түн, жарлы мен кедей, биік пен аласа теңелер айбынды мерзімнің қасиеті биік, құдіреті орасан.

Наурыз мерекесі «ислам дінінің қалдығы» саналып, тойлануға тыйым салынған сәттер де өтті. Қазақ халқы ел бірлігінің таңбасындай көрген төл мейрамсыз 62 жылдай уақытты бастан

кешірді. Алайда айды алақанмен жабу мүмкін емес еді. Құрсауда қалған өз Наурыз құтты тұғырына қонып, қазақ рухы сілкінді, жанына қан жүгірді.

Наурыз – татулық нышаны, ұлт бедері жаңарған күн, жанымыз түлеп, елдік қуатымыз артқан күн. Иә, бабамыздың ұлыс бабасынан мирас болып қалған ұлыс күні Алаш жұртымен бірге алға адымдай бермек.

Келді міне, жыл басы!

Қыс қыр асып кетті аулақ,
Шығады енді көк қаулап.
Наурыз тойы басталды,
Жерошақта от лаулап.

Жердің тұнық тұнбасы –
Жылт-жылт етті жылғасы.
Жақсылықтың бастауы –
Келді міне, жыл басы!

Жылдан жылы жетті леп,
Күн де нұрын төкті кеп.
Жас желекке ақ құйдық,
«Ақ мол болсын!» – деп тілеп.

Білінгеннен қасқа таң,
Жасады әжем асқа қам.
Жас көшеттен тал егіп,
Бұлақ көзін ашты атам.

Қалғығанда тыныш түн,
Қыдыр кезді қыр үстін.
Татуласты араздар,
Ұлы күні Ұлыстың.

Шырқалғанда өн-дастан,
Жаңғырып тұр таңғы аспан.
«Наурыз көже» қайнайды,
Жеті түрлі дәм қосқан.

Еріп ақ қар – ақ әлем,
Алды бір сәт дала дем.
Асыр салып, ойнаған,
Той қызығы – баламен.

Бәйге алаңын шаң қылып,
Тәмам жұртты таң қылып.
Шын жүйріктер қара үзді,
Шабандарды қалдырып.

Дәл осындай құтты күн,
Шабандоздар шықты кіл.
Көкпар кетті додадан,
Тақымында мықтының.

Жылдың басы – елге құт,
Кетсін бәле жерге еніп.
Алтыбақан тебеді,
Қыз-бозбала тербеліп.

Ақ көл-көсір, асың да...
Молшылық қой, расында.
Ақ батасын берді атам,
Дастарханның басында.

Табиғатпен жарасқан,
Елім осы – бағы асқан.
Өн салып тұр барлығы,
Тамсанып тұр дала, аспан.

Қуат АДИС.

Қадірменді Ұлытау облысының тұрғындары!

Ұлы даламызға шуағын шащып келген қастерлі Әз Наурыз мерекесі баршаымызға құтты болсын! Түбі бір, бауырлас түркі жұртының кеңпейілділігін, дархандығы мен ізгілігін көрінісіндей молшылықты, жылылықты ала келетін Ұлыстың ұлы күні жер бусанып, табиғат оянады, тіршіліктің тамырына қан жүсіреді. Халқымыздың бірлігі мен тірлігін, ырысы мен ынтымағының, татулығы мен биік рухының өзегіндей болған Наурыз мерекесінің ұлт үшін маңызы зор.

Самарқанның көк тасы еріген күнді ата-бабамыз жылдың басы санаған. Жаңару, жасампаздық, оң өзгеріске деген құлшыныс та көктемнің осы шуақты күнінен бастау алады. Күннің ұзарып, жусанның жіңішкерген шағында сағынысқан ағайын, көптен көрмеген дос-жаран амандығын білдіріп, бір-бірін көруге құштарлықпен аттанады. Осы себептен де Әз Наурызды кешірімнің, сыйластықтың мерекесі деп атаса керек.

Қадірменді жерлестер!

Қазақы жылы санауымызша жылдың басы, жаңа жыл мерекесі саналатын Ұлыстың ұлы күні облысымызда көптеген игі бастаманың жүзеге асуына сеп болсын. Тәуелсіздігіміздің тұғыры бекем болып, ырыс-несібіміз арта берсін. Қоғамда тыныштық, айналамызда береке артсын. Ұлыс оң болсын, ақ мол болсын!

Құрметпен,

Ұлытау облысының әкімі Берік ӘБДІҒАЛИҰЛЫ,
Ұлытау облыстық мәслихатының төрағасы Бауыржан ШЫҒЫСОВ.

РУХҚА АЗЫҚ, НӘПСІГЕ ТЫЮ

Рамазан айы бүкіл мұсылманға берілген Алланың ұлы нығметтерінің бірі. Рамазан айының көптеген артықшылықтары мен ерекшеліктері бар. Рухымызға азық, нәпсімізге тыю болатын сауабы мол Рамазан айын әрбір мұсылман асыға күтері сөзсіз. Ш.Ділдебаев атындағы кеншілер сарайында Б.Балқубайұлы және С.Ошақұлы атындағы мешіт ұжымының ұйымдастыруымен «Қош келдің Рамазан!» діни-сазды рухани кеш өтті.

Рамазан – адалдық пен ықылас айы. Өйткені, шын жүрегінен иман келтірген адам оразасын Жаратушысына арнайды. Осындай Рухани кеште жарапазан орындалып,

халыққа ой салар уағыз-насихаттар айтылды. Қала әкімінің міндетін атқарушы А.Саухимов қасиетті аймен құттықтады. Ұлытау облысының бас имамы Елдос Жұмаділда өз сөзінде

оразға ұстауға ынталы жастардың көбейіп келе жатқанын атап өтті. Кеш соңында ұйымдастырушылар 2 ай бойы «Рамазанға дайындық» чөлденжіне қатысып жеңімпаз атанған екі тұрғынға Умраға және тағы екі азаматқа шипажайға жолдама сыйлады.

Рамазан айы – ізгі амалдардың маусымы. Сахабалар осынау мүбәрак аймен қимай қоштасып, жыл сайын құшақ жая қарсы алады екен. Өйткені, әрбір жанға иләһи мейірімнің бір сынығын сыйлайтын сауабы мол ай.

Расул БОЛАТ.

Құрметті ардагерлер, қадірлі жерлестер!

Наурыз – ежелден келе жатқан мейрам. Тамыры тереңге кеткен Әз-Наурыз қай кезде де еңсесі биік елдіктің, іргесі сөгілмес бірліктің, ырыс пен ынтымақтың мерекесі. Ұлы даланың биік рухымен, тәңірге сыйнаған тәкәппар мінезінен басталатын Наурыз – халқымыздың тірлігі мен бірлігін, ырысы мен берекесінің көрінісі, биік рухымыздың, өрелі мәдениетіміз бен өнеріміздің, салт-дәстүріміздің, тіліміз бен діліміздің өзеі.

Тәуелсіз мемлекетіміздің қалыптасуымен бірге Наурыз мейрамы да барлық қазақстандықтар үшін жалтхалықтық мерекеге айналды. Көктем мезгіліндегі күн мен түннің теңестіру ежелден ата-бабаларымыз Ұлыстың ұлы күні деп атаған. Наурыз – жыл басы ғана емес, бұл ең алдымен ізгілік пен жақсылықтың мейрамы. Наурыз – рухани тазару мен үйлесімнің, бейбітшілік пен берекенің символы. Ұлыстың ұлы күнінде адамдар бір-біріне деген өкпе-ренішін ұмытып, кешірімге келіп, татуласқан. Мол дастарқан басында ақ-жарқын көңілмен жүзедесіп, жеті түрлі дәмнен тұратын наурыз көжеден дәм татқан. Шуақты мерекеді тал көшеттері егіліп, бұлақ көзі ашылатын болған. Көктемнің жаңару күнінде айнала тазартылып, топыраққа дән түскен.

Бүгінде ежелгі мейрам біздің жаңарған қоғамымызбен үйлесім тауып, Отанымыздағы достық пен келісімді нығайтуға маңызды рөлге ие болды. Наурыз – халықтың жігерін тасытатын, қайратын арттыратын, ұлттық сана-сезімін оятатын құбылыс. Наурыз айының 21-нен 22-іне қараған күн мен түннің теңестер тұсындағы ежелгі мейрам халқымыздың салтындағы қонақжайлылықты, ынтымақтастық пен береке-бірлікті көрсетеді. Ұлыстың ұлы күні елдік, бірлік, берекелік, сипатын былай қойғанда, оның құндылығы сол – адамзатты ынабаттылыққа, адамгершілікке, иманжүзділікке, ізгілікке баулиды. Ежелден жаңару мен жасампаздықтың бастауы, ырыс пен берекенің арқауы болған Әз-Наурыз қажырлы еңбектеріңізге талай табыстар әкелсін. Еліміздегі тұрақтылық тұғыры бекемделіп, бақ-берекеміз арта берсін!

Абулайс МУЛАКОВ,
қалалық мәслихат депутаты.

АДАМ. ҚОҒАМ. УАҚЫТ

www.sharayna.kz

ҰЛЫ ДАЛАНЫҢ ҰЛЫ ЕСІМДЕРІ

БІЛІМ ОШАҒЫНЫҢ АЛТЫН ДӘУІРІН ҚАЛЫПТАСТЫРДЫ

Ғұлама ғалым, академик, тұңғыш Ғылым академиясының іргетасын қалап, оған президент болған Қаныш Сәтбаевтың геологиялық барлау жұмыстарының нәтижесінде қатарға қосылған Жезқазғанның тарих бетіндегі шежіресінің жазылғанына биыл – 70 жыл.

Сары мыс сапырған Арқаның сары даласында осыдан 70 жыл бұрын шағын ғана қала бой көтерді. Дамудың жолына түсті. Өндірісті өлкенің қалыптасуы қаншама адамның маңдай тер, ақ адал еңбегімен жүзеге асты. Металлургиялық шағын қаласын өркендетуге сан саланың мамандары үлес қосты. Біз бүгін Жезқазған аймағына өлшеусіз еңбек сіңірген ардақты жандар жайында сөз еткенді жөн көрдік.

Нәписә Шенеуова – бұл есім біздің аймаққа ғана емес, республика деңгейіне жақсы таныс. Ұлт ұясы – Ұлытауда өмір есігін ашқан Нәписә Шенеуова жастайынан мұғалімдік жолды таңдады. Әкесі Шенеу Далабаевтың көзін көргендер оны «Даланың дархан данасы» деп атап кеткен. Шенеу ақсақал Қаныш Сәтбаев алғаш Қарсақбайға келгенде қасынан табылып, өлкенің тарихын сығырып шертіп, қолдаушы болған жанның бірі де бірегейі болды. Міне,

осындай текті тұқымнан тараған Нәписә Шенеуованың бойынан парасаттылық пен инаттылық, ұстазға тән мейірімділік төгіліп тұратын.

Жүрегі қалаған мамандықты меңгеруге Қарағандыға жол тартқан Ұлытаудың қызы арманына жетіп, сондағы педагогикалық институттың химия-биология факультетіне оқуға түсті. Оқу орнын тәмамдаған жас маман алғашқы еңбек жолын Нұра ауданындағы мектептен бастады. Осы аралықта Ибрагим Қорғанбеков есімді жігітпен бас құраған Нәписә Шенеуова ардақты азаматының қызметіне байланысты 1959 жылы Жезқазғанға келді.

Ибрагим Қорғанбеков Ұлы Отан соғысы жылдарында замандастарымен қатар майдан шебінде болған еді. Екеуі де мысты шаһарда тұрақтап қалды. Себебі олардың кіндік қаны тамған мекен – қарт Ұлытау болатын. Нәписә Шенеуова ұстаздық

жолын Жезқазған қаласындағы жалғыз қазақ тілінде білім беретін №8 орта мектепте бастады. Ғұмырының 39 жылын ұстаздыққа арнаған ұлағатты жан №8 орта мектепке 33 жыл басшылық жасады. Нәписә Шенеуова басшылығы тұсында білім ошағының алтын дәуірі қалыптасты. Ізденімпаз жан мектепті облыстық деңгейдегі үлгілі білім ошағына айналдырды. Тіпті республика көлемінде бірінші болып кабинеттік оқу жүйесінің қалыптасуына ықпал етті.

Ел көлемінде ата-аналар университетін құрды. Мектептегі бұл университет республикалық байқауда жоғары бағаға ие болды. Еңбегінің арқасында биік белестерді бағындырды. Ұстаздардың ұстазы бола білген ардақты басшының тұсында білім ошағына мектеп-гимназиясы деген атау берілді.

Білім саласына қосқан үлесі сол кездегі білік тарапынан бағалаусыз қалмады. Ол «Құрмет белгісі» орденімен, «Ерен еңбегі үшін» медалімен марапатталды. «Қазақ КСР халық ағарту ісінің озық қызметкері», «Қазақ КСР еңбек сіңірген мұғалімі» атақтарына ие болды. Жезқазған қаласының Құрметті азаматы атанды.

Өткен ғасырдың талайлы тағдырын көріп өссе де өмірге, білімге деген құштарлығын жоғалтпаған ауылдың талдырмаш қызы ақтық демі қалғанға дейін сол кездегі Жезқазған облысының білім беру саласына теңдессіз үлес қосты.

Ғұмыр – дария. Осы дарияның бетінде өрнегін өшпестей етіп салған Нәписә Шенеуованың есімі де еңбегі де ұмытылмайды.

Расул БОЛАТ.

КӨКЖИЕК

ТӘЖІРИБЕ АЛМАСУ – САПА КЕПІЛІ

Атақты ойшыл Әбу Насыр әл-Фараби «Адамға ең бірінші білім емес, тәрбие керек. Тәрбиесіз берілген білім – адамзаттың қас жауы, ол келешекте оның өміріне қауіп әкеледі» деген екен. Балаға жан-жақты білім берумен қатар, тәрбие беретін рухани өркениеттің ошағы – мектеп. Білімі мен біліктілігі жоғары, талап-талғамы терең, ұлтжанды ұрпақ тәрбиелеп шығару, оны өмірге икемделген тұлға ретінде қалыптастыру – мектептің басты міндеті.

Жақында қаламыздағы №5 жалпы білім беретін мектепте «Қолайлы орта құру арқылы сапалы білім, саналы тәрбие беру» тақырыбында жоғарғы деңгейде шығармашылық күн өтті. Оның мақсаты жаңартылған білім беру мазмұнымен жақынырақ таныстыру, тәжірибе алмасу, педагогтердің құзыреттілік және кәсіби деңгейін арттыру болды. Семинарға қалалық білім бөлімінің басшысы Берік Ақышбеков, әдіскерлер, мектеп директорлары мен ұстаздар қауымы қатысты.

Ашылу салтанатында сөз алған №5 мектеп директоры, сарапшы-педагог, педагогика ғылымдарының ма-

гистрі Шолпан Адамьянова іс-шараның маңыздылығына тоқталып, жиналғандарды шығармашылық күннің жоспарымен таныстырды.

Ұрпаққа тәлім-тәрбие беруде, білім сапасын жақсарту жолында «мектеп, ата-ана және оқушы – үштік одақ» болып бірлесіп жұмыс атқарса, оң нәтижеге қол жеткізері сөзсіз. Осы орайда №5 мектепте ата-аналармен байланысты жүйелі қолға алып, ынтымақтастықты дамыту мақсатында бірқатар жұмыстар атқарыла. Соның дәлелі ретінде іс-шара барысында оқушылардың өз ата-аналарымен орындаған әндерін айта

кетуге болады. Сонымен қатар, концерттік бағдарлама аясында құрметті оқытушылармен оқушылар арнайы дайындаған театрландырылған көрінісі тамашалады.

Бұл күні қаланың барлық мектептерінен келген мұғалімдер үшін шығармашылық көрме ұйымдастырылып, әр түрлі пәндер бойынша ашық сабақтар мен тәрбие сағаттары өткізілді. Олардың қатарында әдебиеттік оқу пәнінен Р.Есимсейтованың 3 сыныпта өткен «Пулеметші батыр қыз – Мәншүк», Ж.Уашеваның математика пәнінен 7 сынып арасындағы «Қысқа-

ша көбейту формулаларының көмегімен өрнектерді түрлендіру», география пәнінен 8 сыныпта өткен А.Байменованың «Табиги ресурстарды өңдеу орталықтары мен технологиялары, дайын өнім түрлері» тақырыптарындағы ашық сабақтар болды. Оларға қатысқан мұғалімдер жаңаша оқыту тәсілдерімен, оқушылардың сауаттылығын дамытудағы оқу үрдісімен танысып, іздену, талпыну секілді іс-әрекеттермен педагогикалық практикаларын толықтыра түсті.

Марал ШАХАЕВА.
Суреттерді түсірген автор.

ИМАН АЙНАСЫ

ТӘҢІРШІЛДІК ДІН БЕ?

Жаратқан Алла Тағалаға сансыз мадақ, ардақты Пайғамбарымыз Мұхаммед Мұстафаға, оның отбасы мен барлық сахабаларына салауаттар мен сәлемдер болсын!

Ислам – Ұлы Жаратушы тарапынан жіберілген соңғы иләһи дін. Ислам өзінен алдыңғы иләһи шариғаттардың бәрін толықтырушы әрі кәміл дін болғандықтан, Алла Исламнан өзге дінді қабыл етпейтінін мына бір аятта баян етеді: «**Күмәнсіз Алланың құзырындағы шынайы дін – Ислам**» («Әли Имран» сүресі, 19-аят).

Ислам ғұламалары діндерді екі топқа бөліп қарастырады:

1. Алла тарапынан жіберілген сәмәуи (көктен түскен) діндер (иудаизм, христиан, ислам)
2. Алла тарапынан жіберілмеген жасанды діндер (анимизм, натурализм, тотемизм, буддизм, индуизм т.б.).

Тәңіршілдікті дін деп атауға бола ма?

Әрине, жоқ. Себебі, тәңіршілдік дін емес ол – түркі халықтарының исламға дейінгі наным. Табынудың басты объектісі – Тәңір. Тәңір (көне түркі тілінде – мықты, ер, күдіретті) – көне түркілердің діни наным-сенімдеріндегі тұлғаланбаған, шексіз күйі есебіндегі аспанмен теңестірілген басты Құдай бейнесі. Тәңірмен қатар Жер – Су құдайы да түркілер үшін – табыну объектісі болған. Егер осы айтылған тұжырымды қабыл етсек, онда тәңіршілдікте үш құдай түсінігі бар деген ұғым шығады.

Тәңіршілдік дін санатына жатпайды. Себебі, Тәңір түркілерден күн сайын дұғалар оқып, ғибадатханаға баруды, құлшылық жасауды талап етпейді. Күнделікті құлшылығы мен ғибадатханасы болмаса, қасиетті кітабы мен пайғамбары, пайғамбардың ізбасарлары болған ресми дін адамдары болмаса, діни мереке күндері мен жерлеу рәсімдері болмаса, ол қандай дін болмақ? **Тек құдайды еске алып қою ол дін емес, жай ғана наным. Оны дін ретінде таныту – адасушылық. Исламды, Құранды, Мұхаммед пайғамбарды қабыл етпеу – күпірлік.**

Бір дінді дін деп атау үшін мынандай шарттар болуы қажет:

1. Құдай түсінігі (Алла туралы сенім)
2. Пайғамбары болу (адамзатқа тура жол көрсететін жол басшы)
3. Періштеге деген сенім
4. Қасиетті кітабы болу (жазба мәтіндер)
5. Моральдік қағидалар, заңдар жиынтығы болу (кітабы)
6. Орындайтын құлшылықтары болу (намаз, ораза, қажылық, құрбандық, садақа, неке, ғибадатхана т.б.)
7. Қасиетті күндер мен мейрамдары болу
8. Дін қызметкері немесе діни басшысы болу.

Ал, мұндай шарттар болмаса, онда ол дін ретінде танылмайды. Жай ғана ырым болып есептеледі. Наным-сенім мен дінді шатастыруға болмайды, бұл үлкен қателік. Егер барлық наным-сенімді дін ретінде есептесек, онда жер бетінде әр ұлттың, тайпа мен рудың бір-бір діні бар деген ұғым шығады.

Енді «тәңіршілдікті» алатын бол-

сақ, жоғарыда айтылған мәселелер бойынша таразылай отырып қарағанымызда қандай дінге жатады деген сұрақ туындайды.

Түркілер бір құдайдың бар екеніне сенген. Жаратушы тәңір деген осы сенімдері исламның бір құдай түсінігімен ұштасқандықтан түркілер исламды қабылдауда өзге халықтарға қарағанда анағұрлым белсенді болды. Түркілердің бір құдайға деген сенімдеріне қатысты Орхун Енисей жазба ескерткішінен де кездестіруге болады.

Зерттеушілер түркілерде «Көк Тәңірі» сенімі болғанын дәлелдеген. Олар Жаратушыға «Тәңірі» деген сөз қолданған. Б.з.д. II ғасырда ғұндар «Көктегі Ұлы Тәңірі» деп қолданған. Ал ислам дінін қабылдаған түркілер «Тенгри», «Тәңірі» атауын ұмытпай, Алла сөзінің синонимі етіп қолдануға көшкен. Олар ешқашан «Тәңірі» сөзін Алла сөзінің антонимі ретінде қолданбаған. Ақиқатында Алла сөзі ешбір тілге аударылмайды. Араб тілінде «раб, иләһ, мәула» атауы құдай ұғымын береді. **Сондықтан Тәңірі атауы бұл Алла деген ұғымды білдіреді. Алла басқа, Тәңірі басқа бола алмайды. Бұлай деу түркі және ислам сеніміне қайшы.**

Бүгінгі күні кейбір кісілер тарих қойнауына кеткен тәңіршілдікті қайта дін ретінде қалыптастыру қажеттігін алға тартады. Ұмытылып бара жатқан салт-дәстүрді жаңғырту мүмкін болмағанда, дінім – ислам, құдайым – Алла, пайғамбарым – Мұхаммед (саллаллаһу алайһи уә сәлләм), қасиетті кітабым – Құран деген халықтың ұмытылған наным-көзін қайтпек? Әлде құдайды да жекешелендірмек пе? Түркі халықтарының ешбірі «біздің ұлттық дініміз, ата-баба дініміз тәңіршілдік» деп ұрандап жатқан жоқ. Тәңірге сену барша түркілердің исламға дейін ортақ наным екенін ескерсек, расында да ақиқат дін болса өзге бауырлас түркі елдері неге жаңғыртуға тырыспайды? Өйткені ол күлкілі әрі надандық. Айталық, Рим империясы пұтқа табынған, парсылар солта табынған. Дамыған бұл елдер отқа байырғы дінін қайта тірілтуге қулықты емес.

Тәңіршілдікті дін ретінде қайта жаңғыртуды көксейтіндер қазақ даласында онсызда жағымсыз кейіптегі бақсы, балгерлердің санын көбейтпек пе? Әлде отты айналып, жауырыңға қарап бал ашатын шамандықты аңсай ма?

Құрметті жамағат!

Тәңіршілдік бұл дін емес. Тәңіршілдік тек – наным ғана. Жер бетінде қанша ұлт болса, соншама наным бар екенін ескеретін болсақ, наным-сенім дін бола алмайды. Тәңіршілдікті қабыл еткен кісі мұсылман деп аталмайды.

Біздің бабаларымыз ғасырлар бойы ислам дінін ұстанып келді. 751 жылдан бастап, қазақ даласына келген ислам діні қазақ ұлтының төл дініне айналды. Ислам дінін қабылдағаннан кейін қазақ жерінен әлемге әйгілі көптеген ғалымдар шықты. Сөзіміз дәйекті болу үшін Әбсаттар қажы Дербісәлі хазіреттің «Исламның жауһарлары мен жәдігерліктері» атты еңбегінде бір ғана Отырардан шыққан отыздан астам әл-Фарабилердің болғанын білеміз. Ал даламыздан шыққан ғұламалардың арасында тәңіршілдік дінін ұстанушы ешқандай ғалымды көру мүмкін емес. Сонда тәңіршілдер Отырар, Түркістан секілді руханиятқа бай қалаларымызды, Әл-Фараби, Ахмет Яссауи, Иүгүнікі, Хусамиддин Сығанақи, Хибатулла өт-Тарази т.б. қазақ даласынан шыққан ғұлама тұлғаларды қай ұрпаққа аманат етпек? Әлде оларды да тәңіршіл етпек пе?

Кешегі Хакім Абайдың:
Алланың өзі де рас, сөзі де рас,
Рас сөз ешуақытта жалған болмас.
Көп кітап келді Алладан, оның төрті,
Алланы танытуға сөз айырмас.
Аманту оқымаған кісі бар ма?
Уә кутубини дегенмен ісі бар ма?
Алла өзгермес, адамзат күнде өзгерер,

Жарлық берді ол сіздерге, сөзді ұғарға – деген өлеңі мен өсиетін қайда қоямыз?

Ата-бабаларымыз бірнеше ғасырлар бойы ұстанып келген ислам дінін енді келіп бұрмалауға тырысудың еш қажеті жоқ.

Жаратқан Алла Тағала ел іргемізге амандық, Ислам дінімізге беріктік нәсіп етсін. Өртүрлі бүліктен сақтасын!

Muftayat.kz

ЖЕНСКИЕ СОЦПРОЕКТЫ

ЛУЧШИЙ ПРОЕКТ в сфере инклюзивного развития

Жулдыз Рахимбекова признана победителем республиканского конкурса лучших женских проектов «Ару Ана» от области Ұлытау.

В преддверии Международного женского дня Председатель Национальной комиссии по делам женщин и семейно-демографической политике при Президенте РК Аида Балаева встретилась с победительницами республиканского конкурса лучших женских проектов «Ару Ана».

На конкурс было представлено 260 проектов, из которых 20, направленные на поддержку института семьи, экономических возможностей женщин, защиту прав детей, развитие инклюзивного общества,

креативных индустрий, IT, агробизнеса, а также благотворительности, были признаны лучшими.

От области Ұлытау победительницей признана Жулдыз Рахимбекова по направлению «Лучший проект в сфере инклю-

зивного развития». Она является автором проекта «Франчайзинговая сеть академий интеллектуального развития детей «MamaRada» в гг. Сатпаев и Жезказган. Франчайзинговая сеть академий интеллекту-

ального развития детей «MamaRada» является единственным учреждением в данных городах, которая непосредственно занимается подготовкой к школе особенных детей. На сегодня обучаются 65 детей, из них в Сатпаеве – 50 детей, в Жезказгане – 15. Конкурс проводится с 2023 года под эгидой Национальной комиссии в целях поддержки, объединения и продвижения женщин-лидеров, реализующих лучшие идеи и социальные проекты.

ЧС

К ПАВОДКАМ ГОТОВЫ

Весной ежегодно стоит злободневная проблема с паводковой ситуацией. На территории области Ұлытау угроза подтопления сохраняется в 25 населенных пунктах, где живут 2524 человека, сообщает inbusiness.kz.

В целях ликвидации чрезвычайных ситуаций в паводковый период службой и формированиями гражданской защиты области подготовлены 14 единиц техники и 17 плавсредств, в том числе высоколиквидная «Трэкол», маршевая техника «Нива», КУНГ, два пункта обогрева, 11 переносных насосов. Приведены в готовность силовые средства государственной системы гражданской защиты: 149 человек личного состава, 66 единиц техники, 31 переносной насос. Соответствующие городские отделы и организации подготовили запасы материально-технических средств и инертных материалов: 53,576 тонн горюче-смазочных материалов, 62,1 тонны продуктов питания, 2303 тонны инертного материала, 4,8 тыс. мешков.

На сегодняшний день активно вывозится снег из населенных пунктов.

– С зимы вывезено 272 тысячи кубометров снега. Очищаются от снега и мусора водопропускные трубы, дороги, а также опасные территории. В настоящее время все гидротехнические сооружения и населенные пункты находятся на контроле. В целях предупреждения стихийных бедствий проводятся заседания штаба, работа по их предупреждению проводится совместно с местными акиматами и департаментом по чрезвычайным ситуациям области Ұлытау. Ход выполнения запланированных работ находится на строгом контроле, – отметили в акимате.

Изображение Майя с сайта Pixabay inbusiness.kz

НАЛОГИ

ЗАПЛАТИ и СПИ СПОКОЙНО

Судебные исполнители имеют право на арест банковских счетов и имущества. Также при сумме задолженности от 40 МРП могут запретить выезд из страны, отмечают в КГД. Срок уплаты физическими лицами налога на транспортные средства за 2023 год истекает уже 1 апреля 2024 года. Об этом напомнили представители комитета госдоходов минфина РК, передает корреспондент inbusiness.kz.

На сегодняшний день задолженность по налогу на имущество и транспортные средства физических лиц у 539 241 налогоплательщика составила 16,3 млрд тенге, в том числе основная сумма задолженности приходится на налог на транспортные средства – 14,9 млрд тенге.

В соответствии с законодательством судебные исполнители имеют право на арест банковских счетов и имущества. Также при сумме задолженности от 40 МРП может быть наложен запрет на выезд из Казахстана.

Кроме долга, частные судебные исполнители дополнительно взыскивают оплату в размере до 25% от суммы задолженности.

В целях определения сальдо расчетов налоговые органы ежегодно вычисляют налог на транспортные средства физических лиц за соответствующий год.

«При исчислении налога используется месячный расчетный показатель в размере 3450 тенге, действовавший в 2023 году. Сумму налога на транспортные средства можно самостоятельно рассчитать с помощью калькулятора на web-портале kgd.gov.kz и в мобильном приложе-

нии e-Salyq Azamat», – отметила Дина Кусаинова, руководитель управления администрирования доходов физлиц КГД МФ РК.

По ее словам, информация по исчисленным суммам налога будет направлена после 15 марта 2024 года пользователям мобильных приложений АО «Каспи банк» и АО «Халык банк» в виде push-уведомлений. Кроме того, информация о сумме налога будет размещена в сервисе «Предстоящие платежи для физических лиц» на web-портале kgd.gov.kz, а также в мобильных приложениях e-Salyq Azamat и банков второго уровня АО «Каспи банк» и АО «Халык банк».

Все пользователи этих мобильных приложений смогут увидеть исчисленные суммы налога на транспорт за 2023 год и заплатить.

Со 2 апреля текущего года лицам, вовремя не уплатившим налог, будут

направлены уведомления о налоговой задолженности.

«По суммам задолженности более 1 МРП (3450 тенге) через тридцать рабочих дней после вручения уведомления автоматически формируется налоговый приказ о взыскании задолженности физического лица и направляется должнику. В случае неуплаты задолженности через 5 рабочих дней после вручения налогового приказа передается на принудительное взыскание частным судебным исполнителям», – подчеркнула Дина Кусаинова.

Чтобы избежать лишних затрат и проблем, в КГД рекомендовали своевременно уплатить налог (а при наличии налоговой задолженности – налог и пеню) до момента передачи налогового приказа на взыскание частным судебным исполнителям до третьей декады мая.

inbusiness.kz

ТАРИФ

НУЖНЫ ЛИ ПОСРЕДНИКИ?

В среднем на 17% планирует поднять тариф на электроэнергию в Жезказгане энергоснабжающая компания ТОО «Казэнергоцентр».

Стоит отметить, что на сегодняшний день ТОО «Казэнергоцентр» (КЭЦ) осуществляет поставку электроэнергии потребителям ряда населенных пунктов не только Ұлытау, но и Карагандинской области. Это города Балхаш, Приозерск, Жезказган, Сатпаев, Каражал, поселки Жайрем, Молодежный и Топар, а также Жанаркинский, Каркаралинский, Ұлытауский и Ақтоғайский районы. Значит, повышение тарифа их тоже коснется.

На публичных слушаниях в Жезказгане, организованных областным департаментом Комитета по регулированию естественных монополий (ДКРЕМ), представители ТОО «Казэнергоцентр» сообщили, что надеются на повышение тарифа уже с 1 апреля 2024 года. Среди основных причин – рост закупочной цены, стоимости транспортировки электроэнергии и собственных расходов.

Проект, представленный КЭЦ, предполагает увеличение средней отпускной цены на услуги электроснабжения на 17% всем группам потребителей.

Энергоснабжающая компания на сегодняшний день является крупнейшей в регионе. Ее основные потребители (52%) – физические лица, 39% – юридические, а также бюджетные учреждения и организации, производящие социально значимые продовольственные товары.

Если ДКРЕМ одобрит проект, то тариф для бытового потребителя вырастет с 15,36 до 17,42 тенге за кВт.ч без НДС (13%). Для юридических лиц – с 18,48 до 21,53 тенге за кВт.ч без НДС (17%).

Однако жезказганцев, в том числе депутатов маслихатов области и города, основания для планируемого повышения тарифа не удовлетворили. В этом споре речь зашла скорее о том, что энергоснабжающие компании в качестве посредников потребителям не нужны.

ТОО «Казэнергоцентр» само не производит электроэнергию, не передает, оно только продает ее населению и юридическим лицам. С точки зрения закона все в порядке, еще 20 лет назад сфера электроснабжения была поделена на три сектора, тогда же появились компании, подобные КЭЦ.

На сегодня в КЭЦ работают только офисные сотрудники и контролеры, даже аварийной службы у ТОО нет. А потому потребители и задаются вопросом: в чем же польза такой организации?

Участников слушаний также возмутило, что КЭЦ повышает зарплату своим сотрудникам до 500 тысяч тенге. Решение поддержать финансово своих работников похвально, однако такие зарплаты в Жезказгане только у металлургов и богатейших, даже коммунальщики получают гораздо меньше.

Что еще важнее – зарплаты сотрудников КЭЦ закладываются в тариф для населения, как и расходы на канцтовары, аренду офисов, транспорт и его обслуживание.

Ұлытаусцы надеются, что народные избранники, в первую очередь депутаты Сената и Мажлиса Парламента, поднимут вопрос об отмене реформы 2000-х годов на уровне Правительства.

Пока же, как отметил руководитель ДКРЕМ по области Ұлытау Даур Жунусбеков, в регионе действуют около 20 энергоснабжающих организаций. Если работа КЭЦ потребителей не устраивает, то они могут выбрать другую. Стоит учесть, однако, что КЭЦ как гарантирующий поставщик имеет ряд преимуществ перед конкурентами – у него наибольшее число потребителей, а значит, возможность покупать электроэнергию по сниженной цене.

Повысят ли тариф, если да, то насколько – решение примет ДКРЕМ. Остается надеяться, что в ведомстве учтут как доводы депутатов маслихатов, так и населения.

Юлия ПУЛИНА, область Ұлытау kazpravda.kz

P.S. Подобное слушание прошло 5 марта в Сатпаеве в большом зале акимата. Сатпаевцы, среди которых были депутаты городского маслихата, члены Общественного совета, старейшины также высказали мнение, что компания-посредник не нужна и реальных причин для повышения тарифа у них нет.

НАКАЗАНИЕ

ИЗБИВШИЙ МЕДИКОВ САТПАЕВЕЦ отделался штрафом

В Сатпаеве состоялся суд над агрессором. К административной ответственности в виде штрафа привлечли жителя Сатпаева за, что он избил фельдшера скорой помощи, сообщает Patriotnews.kz.

Инцидент произошел 30 марта 2023 года. Тогда медики приехали по вызову на квартиру. К сожалению, им не удалось спасти женщину и пришлось констатировать смерть. После чего ее сын напал на медиков и заставил их продолжить реанимационные мероприятия. По итогу фельдшер весь в крови пытался вернуть к

жизни скончавшуюся женщину.

«Мы приехали на вызов в течение 4 минут после поступившего звонка диспетчеру. Но молодой человек, открывший нам дверь квартиры, набросился на коллегу и на меня с криками: «почему так долго едете?» Хотя мы прибыли в течение 4-х минут. Он нанес нам не-

однократно кулаком удары по лицу и голове», – рассказал пострадавший фельдшер, попросив не называть его имя.

Он вспоминает, что удар у парня был поставленный. Позже выяснилось, что молодой человек занимается боксом.

«Я от сильного и неожиданного удара в лицо потерял ориентир, был

словно в тумане. У меня была разбита губа, рот постоянно наполнялся кровью. Агрессивный парень требовал, чтобы мы спасали его маму. У нее остановилось сердце. Реанимационные мероприятия не помогли. Была констатирована смерть. Женщина имела ряд заболеваний и была на учете у медиков по состоянию здоровья», – заявил мужчина.

Избитый фельдшер вернулся на станцию скорой помощи, где периодически терял равно-

весие и по итогу решил пройти обследование по заявлением в полицию. Оказалось, что медик получил черепно-мозговую травму и сотрясение мозга.

Вскоре он обратился с заявлением в полицию.

«Понимаю, что он пережил стресс – к большому сожалению, его мама скончалась. Но встречать врачей агрессией и кулаками недопустимо. Вместо того чтобы оперативно дать нам доступ к маме, он прямо на пороге нанес мне и парнику травмы. Из-за си-

стематических нападений сотрудников скорой нет желания трудиться в неотложке», – говорит фельдшер. Правоохранители оформили административный материал по статье 73-1 часть 1 КоАП («Умышленное причинение легкого вреда здоровью»). Судья Сатпаевского городского суда Серик Иса-

баев взыскал с нарушителя штраф – 36 225 тенге.

Однако фельдшер уже подал гражданский иск, потребовав несколько миллионов тенге. В ответ судья обязал молодого человека выплатить врачу 200 000 тенге. Но даже эту сумму медик все еще не получил, так как, по его словам, нападавший уклоняется от выплаты.

ПРОГРАММА ТВ

Понедельник, 18 марта

QAZAQSTAN

6:00 «Әнұран». 6:05 «Қазақтар». 6:30 «Күй-керуен». 7:00 «Тайшолпан». 10:00 «Ақпарат». 10:10 «Құрсаудағы қыз». 12:20 «Жат бауыр 2». 13:00 «Ақпарат». 13:10 «Жат бауыр 2». 13:30 «Өмір көркем». 14:35 «Дала дәмі». 14:50 «Ақорда». 15:00 «Ақпарат». 15:15 «Апта». 16:05 «Сезім толқыны 2». 18:00 «Құрсаудағы қыз». 20:00 «Ақпарат». 20:30 «Ashyq alań». 21:25 «Жат бауыр 2». 22:15 «Бауырлар». 23:10 «1001 түн». 0:10 «Ақпарат». 0:40 «Ashyq alań». 1:35 «Сана». 2:45 «Өмір көркем». 3:40 «Қазақтар».

5:00 «Мой мужчина, моя женщина». 7:00 «Оян!» 10:00 «Біздің назарда». 10:25 «Большое путешествие». 11:45 «Артур и Минипуты». 12:00 «Алданған үміт». 14:00 «Бірақ...». 15:00 «Әпке». 16:00 «Незакрытая мишень». 18:00 «Новости». 18:20 «Ток шоу. Итоги». 19:00 «Жаңалықтар». 19:30 «Ток шоу. Талқы». 20:00 «Алданған үміт». 21:45 «Әпке». 22:30 «Хабарліке». 23:30 «Незакрытая мишень».

6:00 «Той базар». 7:00 «П@ytina».

8:00 «Қайырлы таң, Қазақстан!» 9:00 «Доброе утро, Казахстан!» 10:10 «Жить здорово!» 11:00 «Давай поженимся!» 11:50 «Петровка, 38. Команда Семенова». 14:00 «Новости». 14:15 «Жаңалықтар». 14:30 «Qoslike». 18:30 «Басты жаңалықтар». 19:00 «Köremiz». 20:00 «Главные новости». 20:35 «Адмиралы района 2». 0:25 «Женщины и прочие неприятности». 2:15 «Новости». 2:30 «Жаңалықтар». 2:40 «Köremiz». 3:25 «Басты жаңалықтар». 3:50 «П@ytina».

7:05 «Әнім сен едің». 7:55 «Жимаудың жетістігі». 8:40 «Қара гүлдер». 11:40 «Юморина». 14:20 «Ищите маму». 16:20 «Қоштасқым келмейді».

19:30 «Кешкі жаңалықтар». 20:00 «Астарлы ақиқат». 21:00 «Вечерние новости». 21:40 «Маруся». 23:40 «Золото 2». 1:50 «Юморина». 2:30 «Астарлы ақиқат». 3:15 «Қара гүлдер». 4:05 «Кешкі жаңалықтар».

7:00 «Разминка». 7:15 «Екі езу». 7:35 «Insta like». 8:00 «91 TV». 8:30 «Екі езу». 9:40 «Маша и Медведь». 9:50 «Кунг-фу Панда: удивительные легенды». 10:30 «Уральские пельмени. Смехбук». 11:30 «Однажды в России». 12:00 «Бір болайық». 16:00 «91 TV». 16:30 «Insta TV». 16:45 «Қызық Live». 17:35 «Ревю News». 18:00 «Бросок кобры». 20:10 «Судная ночь 2». 22:10 «Невиновный». 0:10 «Ревю

News». 0:30 «Y- Nightshow». 1:10 «91 TV». 1:40 «Қызық Live». 2:20 «Insta TV». 4:00-5:00 «Екі езу».

6:00 «Әзіл студия». 7:00 «Күліп ALL». 8:00 «Чукур». 9:00 «Time Vine». 9:30 «TikTok show». 10:00 «Маша и Медведь». 11:00 «Команда «Мстители». 11:30 «Армагеддон». 14:50 «Бесстрашная гигиена 2». 17:00 «Қалауым». 20:00 «Информбюро». 21:00 «Ночной рейс». 22:50 «Чукур». 23:50 «31 әзіл». 1:30 «Time Vine». 2:00 «TikTok show». 2:30 «What's up?» 3:30 «Әзіл студия». 3:50 «1001 әзіл». 4:00 «Bala battle». 4:30 «What's up?» 5:00 «Ризамын».

6:00 «Жүректен жүрекке». 7:45 «Жаңалықтар». 7:50 «Подкасты». 8:00-9:00 «Профиликтика». 9:00 «Три Товарища». 11:50 «Новости». 12:00 «Зеленая волна». 13:50 «Жаңалықтар». 14:00 «Абонемент на расследование: Ночной гость». 15:00 «Сәтті күн». 15:50 «Новости». 16:00 «Жүректен жүрекке». 17:50 «Жаңалықтар». 18:00 «Сәтті күн». 19:00 «Жаным 2». 20:00 «Абонемент на расследование: Ночной гость». 21:00 «Я знаю твои секреты: дыхане смерти». 23:00 «Жаным 2». 0:00 «Подкасты». 0:20 «Три Товарища». 1:50 «Зеленая волна». 3:00 «Жүректен жүрекке». 5:15 «Сәтті күн».

Вторник, 19 марта

QAZAQSTAN

6:00 «Әнұран». 6:05 «Қазақтар». 6:30 «Ақпарат». 7:00 «Тайшолпан». 10:00 «Ақпарат». 10:10 «Құрсаудағы қыз». 12:20 «Жат бауыр 2». 13:00 «Ақпарат». 13:10 «Жат бауыр 2». 13:30 «Өмір көркем». 14:35 «Тіршілік». 15:00 «Ақпарат». 15:15 «Көңіл толқыны». 16:05 «Сезім толқыны 2». 18:00 «Құрсаудағы қыз». 20:00 «Ақпарат». 20:30 «Ashyq alań». 21:25 «Жат бауыр 2». 22:15 «Бауырлар». 23:10 «1001 түн». 0:15 «Ақпарат». 0:50 «Ashyq alań». 1:45 «Сана». 2:55 «Өмір көркем». 3:50 «Қазақтар».

5:00 «Мой мужчина, моя женщина». 7:00 «Оян!» 10:00 «Народный контроль». 10:20 «Похититель времени». 12:00 «Алданған үміт». 14:00 «Бірақ...». 15:00 «Әпке». 16:00 «Незакрытая мишень». 18:00 «Новости». 18:25 «Ток шоу. Итоги». 19:00 «Жаңалықтар». 19:25 «Ток шоу. Талқы». 20:00 «Алданған үміт». 21:45 «Әпке». 22:30 «Хабарліке». 23:30 «Незакрытая мишень».

6:00 «Той базар». 7:00 «П@ytina». 8:00 «Қайырлы таң, Қазақстан!» 9:00 «Доброе утро, Казахстан!»

10:10 «Жить здорово!» 11:00 «Давай поженимся!» 11:50 «Петровка, 38. Команда Семенова». 14:00 «Новости». 14:15 «Жаңалықтар». 14:30 «Qoslike». 18:30 «Басты жаңалықтар». 19:00 «Köremiz». 20:00 «Главные новости». 20:35 «Адмиралы района 2». 0:25 «Женщины и прочие неприятности». 2:15 «Новости». 2:30 «Жаңалықтар». 2:40 «Köremiz». 3:25 «Басты жаңалықтар». 3:50 «П@ytina».

7:05 «Кешкі жаңалықтар». 7:30 «Жимаудың жетістігі». 8:20 «Қара гүлдер». 9:30 «Вечерние новости». 10:10 «Было дело». 11:20 «Пёс-б». 12:40 «Золото 2». 14:50 «Маруся». 16:40 «Қоштасқым келмейді». 19:30

«Кешкі жаңалықтар». 20:00 «Астарлы ақиқат». 21:00 «Вечерние новости». 21:40 «Маруся». 23:40 «Золото 2». 1:40 «Было дело». 2:30 «Астарлы ақиқат». 3:15 «Қара гүлдер». 4:05 «Кешкі жаңалықтар».

7:00 «Разминка». 7:15 «Екі езу». 7:35 «Insta like». 8:00 «91 TV». 8:30 «Екі езу». 9:40 «Маша и Медведь». 9:50 «Кунг-фу Панда: удивительные легенды». 10:30 «Уральские пельмени. Смехбук». 11:30 «Однажды в России». 12:00 «Бір болайық». 16:00 «91 TV». 16:30 «Insta TV». 16:45 «Қызық Live». 17:35 «Ревю News». 18:00 «Ужастики 2: беспokoйный хэллоуин». 19:40 «Дракула». 21:20 «Вспомнить всё». 23:40 «Не остав-

ляй следов». 1:30 «Ревю News». 1:50 «Y- Nightshow». 2:30 «91 TV». 3:00 «Қызық Live». 3:40 «Insta TV». 4:00-5:00 «Екі езу».

6:00 «Әзіл студия». 7:00 «Информбюро». 8:00 «Чукур». 9:00 «Time Vine». 9:30 «TikTok show». 10:00 «Маша и Медведь». 10:15 «Команда «Мстители». 10:40 «Бесстрашная гигиена 2». 12:40 «Ночной рейс». 14:40 «Скалолаз». 17:00 «Қалауым». 20:00 «Информбюро». 21:00 «Азартные игры». 23:10 «Чукур». 0:10 «31 әзіл». 1:50 «Time Vine». 2:20 «TikTok show». 3:00 «What's up?» 3:30 «Әзіл студия». 3:50 «1001 әзіл». 4:00 «Bala battle». 4:30 «What's up?» 5:00 «Ризамын».

6:00 «Жүректен жүрекке». 7:45 «Жаңалықтар». 7:50 «Подкасты». 8:00 «MyasSAGAn». 9:00 «Три Товарища». 11:50 «Новости». 12:00 «Зеленая волна». 13:50 «Жаңалықтар». 14:00 «Абонемент на расследование: Ночной гость». 15:00 «Сәтті күн». 15:50 «Новости». 16:00 «Жүректен жүрекке». 17:50 «Жаңалықтар». 18:00 «Сәтті күн». 19:00 «Жаным 2». 20:00 «Абонемент на расследование: Ночной гость». 21:00 «Я знаю твои секреты: дыхание смерти». 23:00 «Жаным 2». 0:00 «Подкасты». 0:20 «Три Товарища». 1:50 «Зеленая волна». 3:00 «Жүректен жүрекке». 5:15 «Сәтті күн».

Среда, 20 марта

QAZAQSTAN

6:00 «Әнұран». 6:05 «Қазақтар». 6:30 «Ақпарат». 7:00 «Тайшолпан». 10:00 «Ақпарат». 10:10 «Құрсаудағы қыз». 12:20 «Жат бауыр 2». 13:00 «Ақпарат». 13:10 «Жат бауыр 2». 13:30 «Өмір көркем». 14:35 «Тіршілік». 15:00 «Ақпарат». 15:15 «Көңіл толқыны». 16:05 «Сезім толқыны 2». 18:00 «Құрсаудағы қыз». 20:00 «Ақпарат». 20:30 «Ashyq alań». 21:25 «Жат бауыр 2». 22:15 «Бауырлар». 23:10 «1001 түн». 0:15 «Ақпарат». 0:50 «Ashyq alań». 1:45 «Сана». 2:55 «Өмір көркем». 3:50 «Қазақтар».

5:00 «Сказ о Розовом Зайце». 7:00 «Оян!» 10:00 «Неосеть». 10:20 «Сөйлешіңіз Том және оның достары». 12:00 «Алданған үміт». 14:00 «Бірақ...». 15:00 «Әпке». 16:00 «Незакрытая мишень». 18:00 «Новости». 18:25 «Ток шоу. Итоги». 19:00 «Жаңалықтар». 19:25 «Ток шоу. Талқы». 20:00 «Алданған үміт». 21:45 «Әпке». 22:30 «Хабарліке». 23:30 «Незакрытая мишень».

6:00 «Той базар». 7:00 «П@ytina». 8:00 «Қайырлы таң, Қазақстан!» 9:00 «Доброе утро, Казахстан!»

9:00 «Доброе утро, Казахстан!» 10:10 «Жить здорово!» 11:00 «Давай поженимся!» 11:50 «Петровка, 38. Команда Семенова». 14:00 «Новости». 14:15 «Жаңалықтар». 14:30 «Qoslike». 18:30 «Басты жаңалықтар». 19:00 «Köremiz». 20:00 «Главные новости». 20:35 «Адмиралы района 2». 0:25 «Женщины и прочие неприятности». 2:15 «Новости». 2:30 «Жаңалықтар». 2:40 «Köremiz». 3:25 «Басты жаңалықтар». 3:50 «П@ytina».

7:05 «Кешкі жаңалықтар». 7:30 «Жимаудың жетістігі». 8:20 «Қара гүлдер». 9:30 «Вечерние новости». 10:10 «Было дело». 11:20 «Пёс-б». 12:40 «Золото 2». 14:50 «Маруся». 16:40 «Қоштасқым келмейді». 19:30

12:40 «Золото 2». 14:50 «Маруся». 16:40 «Қоштасқым келмейді». 19:30 «Кешкі жаңалықтар». 20:00 «Астарлы ақиқат». 21:00 «Вечерние новости». 21:40 «Маруся». 23:40 «Золото 2». 1:40 «Было дело». 2:30 «Астарлы ақиқат». 3:15 «Қара гүлдер». 4:05 «Кешкі жаңалықтар».

7:00 «Разминка». 7:15 «Екі езу». 7:35 «Insta like». 8:00 «91 TV». 8:30 «Екі езу». 9:40 «Маша и Медведь». 9:50 «Кунг-фу Панда: удивительные легенды». 10:30 «Уральские пельмени. Смехбук». 11:30 «Однажды в России». 12:00 «Бір болайық». 16:00 «91 TV». 17:05 «Insta TV». 17:35 «Ревю News». 18:00 «Морской бой». 20:20 «Мажоры на

мели». 22:10 «Терминатор: генезис». 0:40 «Телохранитель жены Киллера». 2:30 «Ревю News». 2:50 «Y- Nightshow». 3:30 «91 TV». 4:00 «Insta TV». 4:20-5:00 «Екі езу».

6:00 «Әзіл студия». 7:00 «Информбюро». 8:00 «Чукур». 9:00 «Time Vine». 9:20 «TikTok show». 10:00 «Маша и Медведь». 10:10 «Скалолаз». 12:30 «Азартные игры». 14:40 «Лорд Дракон». 17:00 «Қалауым». 20:00 «Информбюро». 21:00 «Живое». 23:30 «Чукур». 0:30 «31 әзіл». 2:00 «Time Vine». 2:20 «TikTok show». 2:40 «What's up?» 3:30 «Әзіл студия». 3:50 «1001 әзіл». 4:00 «Bala battle». 4:30 «What's up?» 5:00 «Ризамын».

6:00 «Жүректен жүрекке». 7:45 «Жаңалықтар». 7:50 «Подкасты». 8:00 «MyasSAGAn». 9:00 «Три Товарища». 11:50 «Новости». 12:00 «Зеленая волна». 13:50 «Жаңалықтар». 14:00 «Абонемент на расследование: Ночной гость». 15:00 «Сәтті күн». 15:50 «Новости». 16:00 «Жүректен жүрекке». 17:50 «Жаңалықтар». 18:00 «Сәтті күн». 19:00 «Жаным 2». 20:00 «Абонемент на расследование: Ночной гость». 21:00 «Я знаю твои секреты: белый рыцарь». 23:00 «Жаным 2». 0:00 «Подкасты». 0:20 «Три Товарища». 1:50 «Зеленая волна». 3:00 «Жүректен жүрекке». 5:15 «Сәтті күн».

Четверг, 21 марта

QAZAQSTAN

6:00 «Әнұран». 6:05 «Қазақтар». 6:30 «Ақпарат». 7:00 «Тайшолпан. Наурыз». 10:00 «Құрсаудағы қыз». 12:00 «Ән мен әнші». 14:30 «Дос-Мұқасан». 17:00 «Ұлыс оң болсын!» 18:00 «Құрсаудағы қыз». 19:50 «Жар-Жар». 21:10 «Төрлет, Наурыз!» 22:15 «Бауырлар». 23:55 «Біз бір командамыз» Қазақстан футбол командасын қолдау марафоны». 0:35 «Футбол. УЕФА Ұлттар Лигасы. Греция - Қазақстан. Тікелей эфир». 2:40 «Төрлет, Наурыз!» 3:30 «Қазақтар».

5:00 «Концерт. «Жолдар, жолдар» Жұбаныш Жексен». 7:00 «Оян!» 11:00 «Наурыз 2024». 16:00 «Бірақ...» 17:00 «Әсем әндер». 18:00 «Новости». 18:20 «Жаңалықтар». 18:40 «Келінжан 1». 20:30 «Күшік құда». 22:30 «Хабарліке». 23:30 «Наурыз».

6:00 «Той базар». 7:20 «П@ytina». 8:20 «Dastarhan». 9:35 «Три бо-

гатыря и Шамаханская царица». 11:00 «Наследница поневоле». 14:30 «Qoslike». 18:30 «Басты жаңалықтар». 19:00 «Köremiz». 20:00 «Главные новости». 20:30 «Адмиралы района 2». 0:25 «Женщины и прочие неприятности». 2:15 «Басты жаңалықтар». 2:40 «Köremiz». 3:25 «Dastarhan».

7:05 «Ән мен әнші». «Ұлыс оң болсын!» 8:45 «Күнгейден леп ескен күн». 9:10 «Басқа вариант жоқ». 11:00 «Клевер желаний». 15:10 «Қоштасқым келмейді». 18:00 «Мақпал

Жүнісова. 60 жас мерей тойы». 21:00 «Маруся». 23:00 «Золото 2». 1:00 «Клевер желаний». 4:00 «Мерекелік концерт».

7:00 «Разминка». 7:15 «Екі езу». 7:35 «Insta like». 8:00 «Қазақпыз ғой». 8:40 «Екі езу». 9:40 «Маша и Медведь». 10:20 «Сезон охоты 2». 12:00 «Бір болайық». 15:00 «Брат или брак 2». 17:20 «Отпетые напарники». 19:30 «Шазам». 22:00 «Миссия невыполнима: протокол Фантом». 0:40 «Ночные игры». 2:30 «Y- Night show». 3:10 «Қазақпыз ғой». 3:40 «Қызық Live». 4:20-5:00 «Екі езу».

6:00 «Әзіл студия». 7:00 «Маша и Медведь». 8:00 «Күліп ALL». 8:30 «TikTok show». 9:00 «Time Vine». 9:30 «Женатики в Наурыз». 10:00 «Шаншар». 14:30 «Моя большая Казахская семья». 16:50 «Ледниковый период 3: эра динозавров». 18:50 «Хроники Нарнии: Лев, Колдунья и волшебный шкаф». 21:50 «Пираты Карибского моря: сундук мертвеца». 1:10 «Bizdin show». 2:20 «Time Vine». 2:40 «TikTok show». 3:00 «What's up?» 3:40 «Әзіл студия». 3:50 «1001 әзіл». 4:00 «Bala battle». 4:30 «What's up?» 5:00 «Ризамын».

6:00 «Жүректен жүрекке». 7:45 «Жаңалықтар». 7:50 «Подкасты». 8:00 «MyasSAGAn». 9:00 «Три Товарища». 11:50 «Новости». 12:00 «Зеленая волна». 13:50 «Жаңалықтар». 14:00 «Абонемент на расследование: Ночной гость». 15:00 «Сәтті күн». 15:50 «Новости». 16:00 «Жүректен жүрекке». 17:50 «Жаңалықтар». 18:00 «Сәтті күн». 19:00 «Жаным 2». 20:00 «Абонемент на расследование: Ночной гость». 21:00 «Я знаю твои секреты: белый рыцарь». 23:00 «Жаным 2». 0:00 «Подкасты». 0:20 «Три Товарища». 1:50 «Твое кино». 2:45 «Ночной музыкальный канал». 3:00 «Жүректен жүрекке».

Пятница, 22 марта

QAZAQSTAN

6:00 «Әнұран». 6:05 «Жәдігер». 6:30 «Дос-Мұқасан». 8:45 «Төрлет, Наурыз!». 11:45 «Ұлыстың Ұлы күні». 14:15 «Жар-Жар». 15:35 «Отандастар». 16:25 «Қоңыр күзім». 18:00 «Құрсаудағы қыз». 19:50 «Жар-Жар». 21:30 «Бүркітші қыз». 0:30 «Dina. Күйжүдірет». 2:30 «Көңіл толқыны». 3:30 «Отандастар».

ры». 7:00 «Оян!» 10:00 «Концерт. «Айналым, елім» Е. Хасанғалиевті еске алу кеші». 12:00 «Келінжан 2». 14:00 «Бірақ...» 15:00 «Күлеш». 18:00 «Дос-Мұқасан». 20:30 «Келінжаннат уят болмасын». 23:15 «Наурыз-думан». 00:30 «Наурыз».

6:00 «Той базар». 7:20 «П@ytina». 8:20 «Dastarhan». 9:35 «Три богатыря на дальних берегах». 11:00 «Наследница поневоле». 14:30 «Qoslike». 18:30 «Басты жаңа-

лықтар». 19:00 «Köremiz». 20:00 «Главные новости». 20:30 «Парламент online». 20:50 «Поле чудес». 22:00 «Адмиралы района 2». 1:45 «Басты жаңалықтар». 2:15 «Köremiz». 3:00 «П@ytina». 3:45 «Той базар».

7:05 «Мерекелік концерт». 7:50 «Ән мен әнші». «Арма, Әз Наурыз!» 10:00 «Астана непростая история». 11:20 «Врачебная ошибка». 15:20 «Қоштасқым келмейді». 18:10 «Ән мен әнші». «Арма, Әз Наурыз!» 21:00 «Маруся». 1:00 «Врачебная ошибка».

7:00 «Разминка». 7:15 «Екі езу». 7:35 «Insta like». 8:00 «Қазақпыз ғой». 8:40 «Екі езу». 9:40 «Маша и Медведь». 10:20 «Сезон охоты 2». 12:00 «Бір болайық». 15:00 «Брат или брак 2». 17:20 «Отпетые напарники». 19:30 «Шазам». 22:00 «Миссия невыполнима: протокол Фантом». 0:40 «Ночные игры». 2:30 «Y- Night show». 3:10 «Қазақпыз ғой». 3:40 «Қызық Live». 4:20-5:00 «Екі езу».

и Медведь». 8:00 «TikTok show». 8:30 «Time Vine». 9:00 «Женатики в Наурыз». 10:00 «Алдараспан». 12:00 «Ледниковый период 3: эра динозавров». 14:00 «История игрушек». 15:50 «Бизнес по-казахски в Турции». 17:50 «Пираты Карибского моря: сундук мертвеца». 21:10 «Пираты Карибского моря: на краю света». 0:50 «Живое». 2:20 «TikTok show». 3:00 «What's up?» 3:30 «Әзіл студия». 3:50 «1001 әзіл». 4:00 «Bala battle». 4:30 «What's up?» 5:00 «Ризамын».

6:00 «Жүректен жүрекке». 7:45 «Жаңалықтар». 7:50 «Подкасты». 8:00 «MyasSAGAn». 9:00 «Три Товарища». 11:50 «Новости». 12:00 «Зеленая волна». 13:50 «Жаңалықтар». 14:00 «Абонемент на расследование: Ночной гость». 15:00 «Сәтті күн». 15:50 «Новости». 16:00 «Жүректен жүрекке». 17:50 «Жаңалықтар». 18:00 «Сәтті күн». 19:00 «Жаным 2». 20:00 «Қазақ даласының құпиялары». 20:40 «Обзор мировых новостей». 21:00 «Психология преступлений: зона комфорта». 23:00 «Жаным 2». 0:00 «Обзор мировых новостей». 0:20 «Три Товарища». 1:50 «Зеленая волна». 3:00 «Жүректен жүрекке». 5:15 «Сәтті күн».

Суббота, 23 марта

QAZAQSTAN

6:00 «Әнұран». 6:05 «Күй-керуен». 6:45 «Ұлыстың Ұлы күні». 9:10 «Отандастар». 10:00 «Құрсаудағы қыз». 12:00 «Көзің әдемі». Ержес Хасеннің концерті. 14:15 «Жар-жар». 16:00 «Ән мен әнші». 18:00 «Құрсаудағы қыз». 20:00 «Егіз лебіз». 22:15 «Бауырлар». 23:10 «Жарқын жүзdesу». 1:00 «Ұлыстың Ұлы күні». 3:25 «Күй-керуен».

5:00 «Үкім». 8:00 «Концерт. «Алашұлы». 10:00 «Дос-Мұқасан». 12:30 «Келінжаннат уят болмасын». 14:00 «XXI ғасыр көшбасшысы». 15:00 «Алғашқы». 16:00 «Келінжан 4». 17:45 «Қызық times». 19:00 «Бес жұлдыз». 21:00 «7 күн». 21:40 «Донор». 23:40 «Әсем әндер».

6:00 «Той базар». 8:15 «П@ytina».

9:00 «Коты Эрмитажа». 10:20 «Тамарка». 14:50 «Сводные судьбы». 18:30 «Айна». 19:00 «Мистер Нокаут». 21:00 «Доктор Иванов. Родная кровь». 0:25 «По-мужски». 2:30 «Айна». 3:00 «П@ytina». 3:45 «Той базар».

7:05 «Ән мен әнші». «Арма, Әз Наурыз!» 9:50 «Вакцина от коррупции». 11:30 «Маруся». 15:20 «Zero». 17:10 «Әнім сен едің». 18:10 «Ән мен әнші». «Арма, Әз Наурыз!» 21:00 «Мать за сына». 0:50 «Күшік құда». 2:40 «Zero». 4:05

«Мерекелік концерт».

7:00 «Екі езу». 7:40 «Қағаз кеме». 8:30 «Insta like». 8:55 «Академия сверхъестественного». 10:00 «Здравствуй, папа, Новый год!» 12:00 «Бір болайық». 15:00 «Смолфут». 17:00 «Гарри Поттер и Дары Смерти: часть 1». 19:50 «Годзилла 2: король монстров». 22:30 «Миссия невыполнима: племя изгоев». 1:20 «Қызық Live». 2:00 «Қағаз кеме». 2:50 «Taboo». 4:20-5:00 «Екі езу».

6:00 «Әзіл студия». 6:40 «Лорд Драконов». 9:00 «Женатики в Наурыз». 10:00 «Алдараспан». 12:30 «История игрушек». 14:20 «Бизнес по-казахски в Индии». 18:30 «Пираты Карибского

ҚАЗАҚ ҚОҒАМЫНДАҒЫ ӘЙЕЛДІҢ РӨЛІ

Дәстүрлі қазақ қоғамындағы әйел мәртебесінің биіктігі ең алдымен әйелдердің құрметтелуінен, екіншіден құқық берілуінен, үшіншіден қорғалуынан танылады. Аңағ құрмет, жарға жанашырлық, қызға қамқорлық ұлтымыздың басты ұстанымдарының бірі болды. Өз болмысына даналық мінез бен ізгі қасиеттерді жия білуі қазақ әйелін құрметті етті. Ол құрметке лайық болды және құрметтелді де.

Атамыз қазақ ел басына күн туса, ер азаматтармен бірге бірдей атқа қонған, бейбіт күнде білігі асса билікке, өнері асса бәйгеге ерлермен бірдей таласқан әйелдеріне құқық атаулыдан тыйым салып көрген жоқ. Одан дәстүрлі қазақ қоғамы ұтпаса, ұтымпағаны тарихымыздан белгілі. Соның нәтижесінде қазақ халқы үлгілі ұлт болды. Қазақ әйелі азамат әйел болды. Өйткені нағыз азаматты сол тәрбиеледі. Бір қолымен бесікті, екінші қолымен әлемді тербететінін сезініп, елдік пен имандылықты ана сүтімен перзентіне сіңіре білді. Ел болып еңсе көтергелі

ұлтына үлгі ғана емес, ұран болған аналар легі азайған жоқ. Сондықтан да ұлт болып ұйысқаны үшін қазақ ұлдарына қандай қарыздар болса, қыздарына да сондай қарыздар. Кешегі қазақ жұртының қалыптасқан құндылықтары қыз баланың, әйел-ананың ешбір жағдайда қорғаныс қалмауын қамтамасыз етті. Туыстық қатынастар терең дамыған халқымызда әйел баласы жалғыз қалып көрген жоқ. «Қыз ағасыз, тон жағасыз болмайды», «Қалыңсыз қыз болса да, кәдесіз қыз болмайды» деген мақалдардың өздері қыз баланың қашанда

қорғаныс, жоқтау-сұраусыз болып көрмегенін білдіреді. Қазіргі қазақ әйелі дәстүрлі құндылықтарға адалдық танытуда. Ол өзінің елеусіз жүріп, ел басқара білген парасатты болмысын танытуда. Қазақ әйелі қоғам өміріне бұрынғыдан да белсендірек араласуда. Рухани құндылықтар тек сөзбен ғана берілмейді. Ол адамның өз болмысы, өз тұлғасы арқылы қалыптасады, дамиды, өзгелерге беріледі. Тәрбие дегеніміз отыра қалып насихат айту емес. Ол ең алдымен өз болмысымен үлгі болу. Осыны жақсы түсінгендіктен қазақ

әйелі рухани құндылықтарды өз бойына жинақтау арқылы өзгелерге үлгі болды. «Жақсы әйел – үйдің тіреуі» деген нақылды халық текке айтқан жоқ.

Іргеміздегі өркениетті елдерге кез салсақ, балаларымызды асырап алып, жастарымызды оқуға шақырып, қабілеттерімізге қол ұшын беріп, өзіне тартып, өздерінің азғындаған ұрпағының ақыл-ойын біздің текті ұлттың есебінен толтыруға тырысуда.

Қазақ әйелі ұлттың рухани құндылықтарын қалай қорғаса, біз де оларды солай қорғауымыз керек. Бүгінгі қыз ертеңгі ұлттың анасы. Құндылықтар өзгермесін. Қазаққа қазақ өткен, бұдан кейін де қазақ ретінде сақтап қалатын салт-дәстүріміз, құндылықтарымыз өзгермесін.

Г.ЕСМУРЗАЕВА, дін сұрақтары бойынша қалалық ақпараттық түсіндіру тобының мүшесі.

РАБОТА, ПРОДЕЛАННАЯ В ЦЕЛЯХ РЕАЛИЗАЦИИ КОНЦЕПЦИИ ОБЩЕСТВЕННОГО ДВИЖЕНИЯ «САПАЛЫ ӨНІМ»

В соответствии с пунктом 7 Общественного плана мероприятий по реализации Послания Президента нашего государства Касым-Жомарт Кемелевич Токаева народу Казахстана от 1 сентября 2023 года «Экономический курс Справедливого Казахстана» правительству, Агентству Республики Казахстан по защите и развитию конкуренции и Национальной палате предпринимателей «Атамекен» поручено разработать регулирующие меры в торговой политике, направленные на защиту внутреннего рынка и отечественных производителей.

В соответствии с этим в настоящее время в целях обеспечения потребностей безопасными товарами Министерством торговли и интеграции Республики Казахстан запущено общественное движение «Сапалы өнім».

Задачи проекта: Вовлечение неправительственного сектора по защите прав потребителей, представителей местных исполнительных и представительных органов, а также предпринимательского сообщества в реализацию общенациональных интересов по обеспечению защиты отечественных производителей и потребителей от опасной и некачественной продукции на внутреннем рынке, а также создание условий для развития разумной конкуренции.

В настоящее время ведется системная работа по реализа-

ции общественного движения «Сапалы өнім». Представители общественного объединения «Защита прав потребителей» в рамках концепции «Сапалы өнім» регулярно проводят мониторинг на территории области с целью выявления некачественной и опасной пищевой продукции.

Общественным объединением в соответствии со статьей 41 Закона Республики Казахстан «О защите прав потребителей» проведен мониторинг магазинов, выявлены товары с истекшим сроком годности, отсутствует казахская маркировка и состав которых не соответствует техническим регламентам, то есть неадекватного качества, проводятся целенаправленная работа по поддержке отечественных производителей и защите потребителей.

В случае, если нарушения в соответствии с продукцией подтверждены Национальным аналитическим центром, Департаментом торговли и защиты прав потребителей по области Улытау соответствии со статьей 6-2 закона «О защите прав потребителей» субъектам торговли вручается предписание об устранении нарушений и снятии с продаж с полок магазинов товаров, в отношении которых допущено нарушение, реализуется ряд услуг по предоставлению потребителям товаров надлежащего качества.

В частности, с сентября по конец 2023 года выявлено 13

товаров, не отвечающих техническим регламентам.

В крупном торговом магазине г. Жезказган установлено, что в торговле Простоквашино отсутствует информация на казахском языке, протокол о результатах проверки направлен в Департамент. Департаментом предпринимателю вручено предписание об устранении нарушений по изъятию товара с полок магазинов, товар в настоящее время снят с продажи.

Кроме того, с января 2024 года по настоящее время выявлено 19 продуктов, не соответствующих техническим регламентам. В результате прилавок магазинов изъято 15 изделий, предпринимателям приняты меры в соответствии с Кодексом об административных правонарушениях. Кроме того, в настоящее время проводится проверка 2 продуктов.

Из них 9 продуктов подлежат включению в реестр продукции, не соответствующей требованиям нормативных правовых актов в области санитарно-эпидемиологического благополучия населения, утверждаемых Комитетом санитарного эпидемиологического контроля.

Эти работы будут продолжены и дальше. Наша цель – защитить потребителя в сфере внутренней торговли, поддержать отечественных производителей и оправдать доверие страны четкими инициативами по созданию нового Казахстана.

УТВЕРЖДЕН
Указом Президента
Республики Казахстан
от 29 декабря 2015 года № 153

ЭТИЧЕСКИЙ КОДЕКС ГОСУДАРСТВЕННЫХ СЛУЖАЩИХ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Сноска. Этический кодекс – в редакции Указа Президента РК от 22.02.2022 № 814 (вводится в действие со дня его первого официального опубликования).

Глава 1. Общие положения

1. Государственная служба Республики Казахстан играет особую роль в жизни общества. Она заключается в обеспечении жизнедеятельности общества и удовлетворении общественных интересов наилучшим и эффективным способом.

Государственная служба обязана проявлять преданность интересам общества и способствовать укреплению единства народа Казахстана и международного согласия в стране, уважительно относиться к государственному и другим языкам, традициям и обычаям народа Казахстана.

Государственные служащие в своей деятельности должны быть привержены государственной политике и последовательно проводить ее в жизнь, стремиться сохранять и укреплять доверие общества к государственной службе, государству и его институтам.

Общество рассчитывает, что государственные служащие выполняют свои обязанности и функции компетентно и эффективно в соответствии с законами со всей добросовестностью.

Несение государственной службы является выражением особого доверия со стороны общества и государства и предъявляет высокие требования к служебной этике государственных служащих.

2. Настоящий Этический кодекс государственных служащих Республики Казахстан (далее – Кодекс) устанавливает стандарты служебной этики государственных служащих и направлен на укрепление доверия общества к государственным органам, формирование высокой культуры взаимоотношений на государственной службе и создание атмосферы добропорядочности, а также предупреждение случаев неэтичного поведения государственных служащих.

3. Текст Кодекса размещается в зданиях государственных органов в местах, доступных для всеобщего обозрения.

4. Стандарты служебной этики, установленные настоящим Кодексом, обязательны для всех государственных служащих.

Глава 2. Этические принципы государственной службы

5. Служебная этика государственных служащих основывается на принципах: 1) добросовестности – профессионального и ответственного служения государству на благо общества;

2) честности – искреннего отношения к своим обязанностям;

3) справедливости – принятия законного решения независимо от влияния физических и юридических лиц, общественных групп и организаций и недопущения дискриминации лиц по причине предвзятости и субъективности по любым обстоятельствам;

4) открытости – проявления готовности к работе с общественностью и обеспечению прозрачности своих действий;

5) вежливости – корректного и уважительного отношения к гражданам и коллегам;

6) клиентоориентированности – принятия мер по повышению качества оказываемых государственных услуг, всецело ориентируясь на запросы населения как потребителя государственных услуг, и по недопущению проявлений бюрократизма и волокиты при рассмотрении обращений.

Глава 3. Стандарты служебной этики государственных служащих

6. К государственным служащим предъявляются следующие требования: 1) быть скромными, соблюдать общепринятые морально-этические нормы, не распространять сведения, не соответствующие действительности;

2) противостоять действиям, наносящим ущерб интересам государства и правам граждан;

3) соблюдать установленные законом ограничения, избегать конфликта интересов;

4) в обращении с гражданами проявлять корректность, не допускать фактов грубости, унижения достоинства, бестактности и некорректного поведения, своими действиями и поведением не давать повода для критики с их стороны;

5) соблюдать деловую этикет и правила официального поведения, не допускать совершения действий, явно подырающих в глазах граждан достоинство и авторитет государственных органов, представителями которых они являются;

6) не давать неправомерные обещания и не брать неправомерные обязательства любого характера, связанные с исполнением должностных обязанностей;

7) не использовать служебное положение для оказания влияния на деятельность государственных органов, организаций, государственных служащих и иных лиц при решении вопросов личного характера, а также связанные с ним возможности в интересах общественных и религиозных объединений, других некоммерческих организаций, в том числе для пропаганды своего отношения к ним;

8) обеспечивать сохранность государственной собственности, использовать государственное имущество только по целевому назначению, для выполнения должностных обязанностей и разрешенных видов деятельности;

9) не преследовать неправомерные финансовые и имущественные интересы, пренебрегая своим добросовестным выполнением служебных обязанностей, 10) воздерживаться от посещения игорного заведения, за исключением случаев, связанных с исполнением служебных обязанностей.

Сноска. Пункт 6 с изменением, внесенным Указом Президента РК от 02.11.2023 № 396 (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

7. Внешний вид государственного служащего при исполнении им служебных обязанностей должен способствовать укреплению авторитета государственного аппарата, соответствовать общепринятому деловому стилю, который отличают официальность, сдержанность и аккуратность.

8. Государственные служащие в служебных отношениях с коллегами должны:

1) способствовать установлению и укреплению в коллективе деловых и доброжелательных взаимоотношений и конструктивного сотрудничества;

2) пресекать либо принимать иные меры по недопущению нарушений норм служебной этики со стороны других государственных служащих;

3) воздерживаться от обсуждения личных и профессиональных качеств коллег, порочащих их честь и достоинство в коллективе;

4) своим поведением служить примером беспристрастности, справедливости, бескорыстия, уважительного отношения к чести и достоинству личности;

5) принимать меры, направленные на создание благоприятной морально-психологической атмосферы, исключающей любые формы дискриминации и посягательства на честь и достоинство служащих;

6) не принуждать к совершению поступков, не совместимых с общепринятыми морально-этическими нормами;

7) не допускать по отношению к коллегам необоснованных обвинений, фактов грубости, унижения достоинства, бестактности и некорректного поведения;

8) не навязывать свои религиозные убеждения коллегам, не принуждать подчиненных служащих к участию в деятельности общественных и религиозных объединений, других некоммерческих организаций.

9. Государственным служащим не следует публично выражать свое мнение по вопросам государственной политики и служебной деятельности, если оно не соответствует основным направлениям государственной политики, раскрывает служебную информацию, которая не разрешена к обнародованию и содержит неэтичные высказывания в адрес должностных лиц государства, органов государственного управления, других государственных служащих.

Публичные выступления по делам государственной службы осуществляются его руководителем или уполномоченными на это должностными лицами государственного органа.

Государственные служащие должны вести дискуссии в корректной форме, не подрывая авторитета государственной службы.

10. Государственные служащие во внеслужебное время должны придерживаться общепринятых морально-этических норм, проявлять скромность, не подчеркивать и не использовать свое должностное положение при получении соответствующих услуг и не допускать случаев антиобщественного поведения, сопряженных с посягательством на общественную нравственность.

Глава 4. Координация по профилактике нарушения служебной этики

11. Уполномоченный орган по делам государственной службы осуществляет координацию по профилактике нарушения служебной этики в соответствии с законодательством.

Глава 5. Ответственность за нарушение служебной этики

12. Нарушение стандартов служебной этики государственными служащими влечет дисциплинарную ответственность.

НА ДОСУГЕ

СКАНИВОРД

Желание отыскать	Порода служебных собак	Спортивные ботинки		
Имя Бальзака				
Часть Библии	Река в Испании, приток реки Тахо	Пункт отделения зрелен от плывел		
				Сестра сосны
В греческой мифологии одна из 9 муз			Порт на Амазонке	Пустыня в Ливии
Источник вечного изобилия	Выходной за сверхурочный труд	Южный плодовый кустарник		
		Река во Франции	Старинная мера сыпучих тел	
Разговоры, слухи, пересуды			Река в Португалии	Река в Восточной Сибири
Антилопа			Река в Испании	
Накидка на лицо	Ажгон			
			Река впадающая в против Ла-Манш	

По горизонтали: Оноре. Псалтырь. Клио. Кизил. Рог. Кады. Толки. Гуу. Тахо. Айован. Флор. Сена. По вертикали: Пойск. Отгул. Алагон. Колли. Луар. Ток. Кеды. Икитос. Роза. Аве. Идехан. Ель. Она.

К.С.ТЕМБАЕВА, Сәтбаев қалалық сотының бас маманы.

НАСЛЕДСТВО

2023 жылдың қараша айының 10 күні қайтыс болған Беспалаева Базарқұлдың атынан мұралық істің ашылуына байланысты, барлық мүдделі тұлғаларды Сәтбаев қаласы, Сәтбаев даңғылы, 118 үйде орналасқан нотариус М.А.Абикеноваға нотариалдық кеңсесіне келуін сұрайды. Тел.: 87771327809.

Директор-редактор: **Мадина СЕМБАЕВА**

МЕКЕНЖАЙЫМЫЗ: Сәтбаев қаласы, Мәңгілік Ел көшесі, 21 а.

Телефон: **3-33-62,**

факс: **3-33-62,** электронды пошта: **sharaina2002@mail.ru.**

Көлемі – 1,5 б.т.

Таралымы – 600

Тапсырыс – 426

Газетті жеткізіп беру: / Доставка газеты: тел.: 3-33-62

Газет «Шарайнаның» компьютер орталығында теріліп, беттелді.

«ASU» Баспа үйі» ЖШС сенімгерлік басқаруындағы

«Сыр медиа» ЖШС баспанаханасында,

Қызылорда қаласы, Бейбарыс Сұлтан көшесі, 4-үй, басылды.

* Газеттің басылу сапасына баспахана жауап береді.

Ответственность за качество печати несет типография.

* Газетте жарияланған мақала авторларының пікірі

редакцияның түпкілікті көзқарасы болып табылмайды.

Опубликованные материалы не отражают точку зрения редак-

ции.

* Мақалалардың нақтылығына автор жауапты.

За достоверность материалов ответственность несет автор.

* Жарнаманың дұрыстығына жарнама беруші жауапты.

Претензии по рекламе предъявлять рекламодателю.

* Қолжазбалар қайтарылмайды – Рукописи не возвращаются

Газет аптасына 1 рет шығады – Газета выходит 1 раз в неде-

лю

* Материал ақылы (А) Материал платный.

Ұлыстың ұлы күні құтты болсын!

Көктем құсы

Наурыз айында ұшып келетін көктем құсы. Көк бояуы басым шағын ғана қаракөк құс. Осы құсты шығыс халықтары ерекше құрметтейді. Оны алғаш көргендер «Наурызкөгім, келдің бе?» деп шақырады. Наурызкөкті ешкім үркітпейді, оны киелі құс қатарына қосады.

Қауашақты әсем өсімдік

Наурыз айында өсетін жапырақты, түрлі-түсті гүлді, қауашақты әсем өсімдік. (Шөп). Әсемдік үшін үйде өсіріледі. Майының дәрілік қасиеті бар. Қазақ елінің таулы аймақтарында оның бірнеше түрі өседі. Наурызшешек «Қызыл кітапқа» енген сирек кездесетін бағалы өсімдік қатарына жатады.

Ою-өрнекті қиыршық қар

Наурыз айында ашық күндері қолдан ойғандай ерекше ою-өрнекті әрі жұп-жұқа қиыршық қар түседі. Ол күн көзіне шағылысып, шашырап, жылтылдап құбылады. Анықтап қарағанда басқа қар қиыршықтарындай емес, жеңіл де үлгілдек болады. Мұны халық «наурызша» деп атаған.

Табиғат тылсымын білуге үйретеді

Табиғатқа, аспан әлеміне, ауа райына, жерге, күн мен түнге байланысты айтылатын жұмбақтар осындай атпен аталған. Онда ақындар, қыз-жігіттер осы тақырыптарға ғана тән құбылыстарды жұмбақпен өлеңдетіп айтатынын болған. Мысалы:
– Ұшқара Айдай туып,
Күндей батар,
Туғанда Шабансары таң сонда атар.
Аспаннан жұлдыз тарап,

Шолпан туып,
Таң райы
Күнменен манауратар.
Шығыстан Үркер туса егінді ор,
Батса көктен егісті егетін бол.
Қырық күн, қырық түн сол Үркер көктен безіп,
Жоғалып қараңғыда шегеді жол...
Мұндай жұмбақтар жастарды табиғат тылсымын біліп, үйренуге жетелейді.

ДӘМ ТАТЫРУДЫҢ КӨРКЕМ КӨРІНІСІ

Наурыз тойының ажырамас белгісі – наурыз көже дайындау. «Наурыз көже азықтың жеті түрінен жасалады. Жеті түрлі азық халықтық дәстүрден шыққан.

Қазақ тіліндегі жеті ата, жеті қазына, жеті қат жер, жеті қарақшы, жеті түн, «Жеті жарғы» секілді тұрақты тіркестер халықтың ежелгі наным-сенімдерінен, мифологиялық, астрологиялық түсініктерінен туған. Сондықтан, кей жерлерде наурыз көженің құрамы өзгергенмен, ондағы азық-түліктің жеті түрі болуы мұқият сақталған.

Көже, негізінен, бидай, тары, күріш, ет, тұз, сүт, су секілді тағамдардан жасалады да әр үй өз отбасынан дәм татырады. Бұған қыстан шыққан қазы, шұжық, сүр ет сияқты сыйлы, сыбағалы мүшелер де қосылады. Наурыз көже ежелгі жомарттық, қонақжайлылық, кеңпейілділік сияқты бағалы дәстүрлердің бірі – дәм татырудың көркем көрінісі ретінде қалыптасқан. Өйткені, қазақта «Бір күн дәм татқанға қырық күн сәлем» деген мағыналы сөз бар.

Тілек білдірудің ҰЛТТЫҚ ДӘСТҮРІ

«Жауынмен жер көгерер, батамен ер көгерер» деп аталарымыз айтпақшы, бата беру – адал ниет, тілек білдірудің ұлттық дәстүрі. Батаның да түрлері бар. Соның бірі – Наурыз бата. Мұнда наурыз намаз өткізгендерге, осы күнге арнап «Наурыз көжеге» шақырғандарға, тойда өнер көрсеткен ақын, өнші, балуандарға, тағы басқа өнерпаздарға, жас талапкерлерге ақсақалдар мен әжелер, ел ағалары бата береді. Бата жалпы жұртшылыққа, көпшілікке, бүкіл қауымға, ауылға да беріледі.

Жастар бұл күні үлкендерден бата алуға тырысады. Және наурызда алған батаның орны бөлек. Мұндай батаны «уыз бата» деп дәріптейді.

Бай қылсын,
Төрт түлікті сай қылсын,
Кетпес дәулет берсін,
Отауыңа сәулет берсін.
Бастарыңа бақыт қонсын,
Қастарыңа нөкер толсын.
Дұшпандарың жоқ болсын.
Ризық, несібен тасып,
Көңілдерің тоқ болсын.
Туған балаларың ержетіп,
Өсіп, үлкен ел болсын.
Бақталасың кем болсын,
Дәулетің шалқып, сел болсын.
Дастарханың кең болсын!

Жаңа жыл бақыт жылы болсын,
Малың тоқ,
Уайым-қайғы жоқ болсын.
Көген толы қозы,
Желі толы құлын болсын.
Малың базарлы,
Ұлың назарлы,
Қызың ажарлы болсын!
Құдайың оңдасын,
Әулиең қолдасын.
Кеткенің келсін,
Кемісің толсын!

Әумин! – бата берейін,
Жақсылықты терейін.
Жаңа жылда жарандар
Үстем болсын мерейің!
Жақсылыққа бас болып,
Ауылымызда ас болып,
Келген Наурыз құт болсын!
Жүгінілік ақылға,
Араздыққа жол беріп,
Отырмайық тақырға.
Жермен бірге жаңарып,
Көңілде кір қалмасын!
Сырттағы жау жаланып,
Жағаға қол салмасын!
Есіктен кірген емініп,
Төр менікі демесін.
Еңістен келген тебініп,
Өр менікі демесін!
Наурызбенен жаңарсын
Тәніміз бен жанымыз
Жақсы негіз қаланып
Жарасып ән-сәніміз!

Наурыз құтты болсын!
Жер түкті болсын!
Көкпай шалғын көп шығып,
Сияр сүтті болсын!
Ұлт ұрпағын көбейту үшін,
Жас келіндер қос-қостан жүкті болсын!
Жігіттер мықты болсын!

ЖӨН-ЖОСЫҚТАР мен ҒҰРЫПТАР

Ұлыстың ұлы күнінде халық үйде отырмайды, далаға, көкке шығады, бой көтереді, шат-шадыманға араласады. Наурыз жырын айтады.

Әр үй наурыз көже

Ақсақалдар мен әжелерге, ата-аналарына сәлем береді, құттықтайды, сый ұсынады, «бел көтерер» апарды.

Жаңа, таза киім киеді. Кездескен барлық

адамдарға жақсы көзбен қарайды, сәлемдеседі, жылы сөйлеседі.

Үйдегі, даладағы мүліктер мен дүниелерді шаң-тозаңнан арылтып, тазартып қояды.

Тозығы жеткен киімдер мен ескі, бүлінген заттардан арылады.

Ағаш, гүл отырғызады.

Алыс-жақындағы туыс-туған, жекжат-жұрағатқа сәлемдеме жібереді.

Қара шаңыраққа сәлем береді, сыбаға апарды.

Жетімдер мен панасыздарға, ауру-сырқаулар мен мүгедектерге көмек көрсетеді, қайырымдылық жасайды.

Ұлыстың ұлы күні туғандарға наурызға байланысты ат қояды.

Тек жақсы хабар ғана таратады, жамандықты айтпайды.

дайындайды, келгендер ауыз тиеді, бата береді, тілек тілейді.

Бұрын қателік жасағандар кешірім сұрайды. Ренжіскендер татуласады, қол алысады.

Үйді, қораны, даланы алдын ала тазартады.

Бойын да, ойын да ниетін де таза ұстайды.

Әдепсіз сөз сөйлемейді, көңілді көтеріп ұстайды.

Ешкімді ренжітпейді және біреумен ренжіспейді, қатты сөз айтпайды.

Малды, тағы басқа жан-жануарды ұрмайды, зекімейді.

Бұл күні жұмыс істемейді, сауда жасамайды.

Көшіп-қонбайды, сапарға шықпайды.

Шаш, тырнақ алмайды, кір жумайды.

